

LAUSUNTO

25.4.2012

Työ- ja elinkeinoministeriölle

TEM/767/00.04.01/2012

**KILPAILUVIRASTON, KULUTTAJAVIRASTON JA
KULUTTAJATUTKIMUSKESKUKSEN YHDISTÄMINEN**

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa Kilpailuviraston, Kuluttajaviraston ja Kuluttajatutkimuskeskuksen mahdollisesta yhdistämisestä (lausuntopyyntö 18.4.2012, TEM/767/00.04.01/2012). Keskuskauppakamari lausuu asiasta seuraavan:

Yleistä

Keskuskauppakamari pitää virastojen yhdistämismahdollisuuksien selvittämistä hyvin ymmärrettävänä synergiahyötyjen hakemisen ja hallinnon tehokkuustavoitteen näkökulmasta.

Kuluttajansuojajärjestelmä

Keskuskauppakamarin mukaan Suomessa on tällä hetkellä toimiva ja tehokas kuluttajansuojajärjestelmä. Kuluttajaviranomaisen toiminnan uskottavuuden turvaaminen edellyttää, että viranomaisella on käytössään riittävät resurssit. Resurssien riittävyys tulee taata organisoitumismallista riippumatta.

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntoasiassa laatiman taustamuistion mukaan mahdollisessa yhdistämisessä on otettava huomioon lainsäädännöstä johtuvat erot kilpailuasioden ja kuluttaja-asioden luonteessa – tarkoitus ei ole muuttaa lakiin perustuvia viranomaisten tehtäviä. Keskuskauppakamari painottaa asiassa sitä, että virastojen mahdollisen yhdistämisen ei tule tarkoittaa viranomaisten valvontakeinojen yhdenmukaistamista. Kuluttajaviraston ensisijaisena ohjauskeinona tulee olla informaatio-ohjaus.

Kuluttaja-asiamiehen asema

Työ- ja elinkeinoministeriön taustamuistiossa on esitetty lähtökohtana, että kuluttaja-asiamiehen rooli ei yhdistyisi virastopäällikön tehtävään, ja että tehtävän sijoittumista ja roolitusta uudessa organisaatiossa tulee harkita perusteellisesti. Tässä yhteydessä Keskuskauppakamari esittää, että kuluttaja-asiamiehen roolia arvioitaessa tulee varmistaa kuluttaja-asiamiehen riippumattomuus. Vain riippumatonta kuluttaja-asiamiestä voidaan pitää uskottavana toimijana.

Sidosryhmäyhteistyö

Keskuskauppakamari painottaa, että sidosryhmäyhteistyö tulee organisoida tehokkaasti. Sidosryhmillä on laaja-alaista kokemusta ja osaamista, jonka tehokas hyödyntäminen tulisi mahdollistaa. Esimerkiksi samassa yhteydessä mahdollisten neuvottelukuntien aseman ja tehtävien arvioinnin yhteydessä voisi yhteistyössä sidosryhmien kanssa etsiä keinoja sidosryhmäyhteistyön laajemmaksi kehittämiseksi.

Kuluttajatutkimus

Työ- ja elinkeinoministeriön taustamuistion mukaan uudella virastolla tulisi olla vahvaa omaa analyysi- ja tutkimuskapasiteettia valvonta- ja edistämistehtävien toteuttamisen tukemiseksi. Muistion mukaan Kuluttajaviraston, Kilpailuviraston ja Kuluttajatutkimuskeskuksen yhdistäminen saattaisi yhteen tutkimusten ja selvitysten tarvitsijat ja laatijat. Tässä yhteydessä Keskuskauppakamari haluaa tuoda esiin, että uskottava tutkimus edellyttää riippumattomuutta. Tutkimuksen suorittava taho ei voi olla sidoksissa tutkimuksen tilaajaan tavalla, joka vaarantaisi tutkimuksen riippumattomuuden. Sinällään viranomaisen käytössä tulisi luonnollisesti olla riittävä tietopohja valvonta- ja edistämistehtävien laadukasta hoitamista varten. Tämä asia tulisi Keskuskauppakamarin mukaan kuitenkin erottaa varsinaisesta tutkimustyöstä, jonka tulee olla riippumatonta.

Yhteenveto

Keskuskauppakamari esittää, että kuluttajansuojajärjestelmän ja kuluttajatutkimuksen uskottavuus tulee turvata. Tämä edellyttää ennen kaikkea kuluttajaviranomaisen resurssien riittävyys sekä kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajatutkimuksen riittävän riippumattomuuden takaamista. Keskuskauppakamari esittää myös, että sidosryhmien laaja-alaista osaamista tulisi hyödyntää kehittämällä ja tehostamalla sidosryhmäyhteistyötä. Keskuskauppakamari painottaa lisäksi, että virastojen yhdistämisen ei tule tarkoittaa valvontaviranomaisten valvontakeinojen yhdenmukaistamista.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Leena Linnainmaa
varatoimitusjohtaja